

Єрмоленко Олександр Вікторович

викладач кафедри фізичного виховання і спорту
Донбаська державна машинобудівна академія

ORCID ID: 0000-0002-8580-7553

КОНСТРУЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ ВАРІАНТІВ КОГНІТИВНОГО КОМПОНЕНТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ

У статті розглядаються науково-методичні аспекти оптимізації процесу професійної підготовки тренерів-викладачів на основі використання у навчальному процесі методу конструювання практичних варіантів когнітивного компонента педагогічної моделі підготовки фахівців у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань. Аналіз праць науковців доводить відсутність ефективної моделі побудови освітньої траєкторії підготовки тренерів-викладачів у профільних закладах освіти. Під час навчання тренерів-викладачів одним з провідних та самостійних предметів засвоєння знань повинні стати системи специфічних та логічних прийомів розумової діяльності. Тому в процесі навчання особливу роль набувають інноваційні методики та технології формування знань, умінь та навичок. **Метою роботи** є теоретико-методичне обґрунтування необхідності оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів на основі застосування методу конструювання практичних варіантів когнітивного компонента педагогічної моделі підготовки фахівців у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань. **Методи дослідження:** теоретико-методологічні дослідження вчених, класифікація, теоретичне моделювання, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, спостереження, методи порівняння, синтезу, аналізу. **Результати.** У системі підготовки сучасного спеціаліста провідну роль відіграють питання інтеграції та диференціації наукового знання. Зазначені процеси виявляються в необхідності поєднувати планування змісту підготовки тренерів-викладачів з обов'язковою орієнтацією на кінцеві результати навчання, на багатofункціональну діяльність фахівців, що є досить складною категорією під час реалізації наявної нині моделі звуженої скерованості навчання в аспекті вирішення завдань формування професійних компетентностей. Для конструювання практичних варіантів когнітивного компонента у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань ми пропонуємо особливий підхід, що полягає у такому. На першому етапі виділяються системи головних ідей, законів, положень (інваріантів), які зберігають своє значення та зміст у всіх частинах явищ, фактів та в предметних галузях. Зазначена інваріативна частина формує так зване фундаментальне теоретичне ядро. На його основі конструюються предметні профільні компоненти, які орієнтовані на засвоєння професійно-спеціалізованих компетентностей і включають професійно-орієнтовані категорії навчального курсу. Зазначені компоненти характеризуються варіативністю і можуть піддаватись модифікаціям під час зміни в змісті та структурі професійної освіти. При цьому алгоритмізовані навчальні завдання повинні включати реальні ситуації з майбутньої професійної діяльності фахівців в аспекті практичного використання керівних впливів.

Ключові слова: алгоритм, когнітивний компонент, компетентності, конструювання, модель, підготовка, тренер-викладач.

Вступ. Триваючі процеси глобалізації та євроінтеграції суспільства призвели до зміни соціально-економічної ситуації в державі, що суттєво вплинуло на поглиблення реформування наявних ринкових відносин. Зазначені обставини позначилися на вимогах до структури та змісту підготовки кадрів і визначення педагогічної скерованості суб'єктів діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Відбулась зміна освітньої парадигми, почався активний перехід від репродуктивно-педагогічної моделі класичної освіти до креативно-педагогічного освітнього процесу [2; 4].

Сучасний стан професійної підготовки тренерів-викладачів у спеціалізованих закладах вищої освіти передбачає формування фахівця, який володіє достатніми знаннями, уміннями

та навичками в підготовці спортивного резерву та висококваліфікованих спортсменів у вибраному виді спорту, де результативність зазначеного процесу визначається здатністю до оволодіння професійними компетентностями здобувачами [2; 9].

Критичний аналіз сучасного навчального процесу у сфері спортивної освіти вказує на наявні суттєві недоліки системи підготовки. Зокрема, відсутнє цілісне уявлення і системна побудова процесу засвоєння знань, формування професійних умінь та навичок, пропонований навчальний матеріал та методи навчання не забезпечують цільової спрямованості на формування стійкої, зростаючої професійної компетентності. Таким чином, перед педагогічною наукою та практикою постає актуальна проблема в проведенні досліджень з метою оптимізації професійної підготовки тренерів-викладачів.

Теоретико-методичні основи професійної підготовки тренерів-викладачів у своїх працях розглядали: М. М. Василенко, Г. П. Васянович, В. Г. Григоренко, І. А. Зязюн, Т. Ю. Круцевич, Є. О. Павлюк, В. М. Пристинський, А. В. Сватсьєв, Б. В. Сермеєв, Л. П. Суценко, О. В. Тимошенко, А. В. Цьось, Ю. М. Шкрєбтій.

Аналіз праць науковців доводить відсутність ефективної моделі побудови освітньої траєкторії підготовки тренерів-викладачів у профільних закладах освіти. Таким чином, одним з актуальних та своєчасних напрямів оптимізації процесу професійної підготовки фахівців вважаємо структурно-функціональне моделювання процесу підготовки тренерів-викладачів на основі конструювання практичних варіантів когнітивного компонента підготовки.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Роботу виконано згідно з планом НДР кафедри ДК-03-2021 «Система професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів з фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти».

Мета та завдання. Метою роботи є теоретико-методичне обґрунтування необхідності оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів на основі застосування методу конструювання практичних варіантів когнітивного компонента педагогічної моделі підготовки фахівців у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань.

Відповідно до мети дослідження нами поставлені такі **завдання**:

1. Здійснити аналіз літературних джерел з питань технологічного забезпечення реалізації основних положень, які визначають теоретико-методологічні аспекти підготовки тренерів-викладачів.
2. Визначити базові структурні компоненти схеми професійної підготовки тренерів-викладачів.
3. Визначити зміст практичних варіантів когнітивного компонента педагогічної моделі підготовки, заснованих на використанні алгоритмізованих навчальних завдань.
4. Обґрунтувати необхідність оптимізації процесу професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів на основі застосування методу конструювання практичних варіантів підготовки у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань.

Методи дослідження: теоретико-методологічні дослідження вчених, класифікація, ідеалізація та педагогічне моделювання, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, спостереження, методи порівняння, синтезу, аналізу.

Результати дослідження. Концепція сучасної підготовки тренерів-викладачів в умовах креативно-педагогічного освітнього процесу розглядається як наукова система поглядів, яка визначає процес функціонування та управління освітнім процесом у профільних закладах освіти. Пошук шляхів підвищення ефективності освітньої діяльності в умовах сталого інноваційного розвитку сконцентровано, головним чином, на втіленні провідних педагогічних технологій формування професійної готовності до оволодіння компетентностями, які забезпечують формування та вдосконалення педагогічної майстерності [1; 3].

У системі підготовки сучасного спеціаліста провідну роль відіграють питання інтеграції та диференціації наукового знання. Зазначені процеси виявляються в необхідності поєднувати планування змісту підготовки тренерів-викладачів з обов'язковою орієнтацією на кінцеві результати навчання, на багатофункціональну діяльність фахівців, що є досить складною категорією під час реалізації наявної нині моделі звуженої скерованості навчання в аспекті вирішення завдань формування професійних компетентностей [5; 7; 8].

Під час навчання тренерів-викладачів одним з провідних та самостійних предметів засвоєння знань повинні стати системи специфічних та логічних прийомів розумової діяльності. Тому в процесі навчання особливу роль набувають інноваційні методики та технології формування знань, умінь та навичок.

Зміст підготовки тренерів-викладачів концентрується у засвоєнні студентами професійно-спеціалізованих компетентностей, до яких належать: компетентності з формування умінь вирішення інтелектуальних завдань у вузькопрофесійній галузі знань; компетентності з формування умінь здійснення квазіпрофесійної діяльності; компетентності з формування фундаментальних знань, умінь та навичок вирішувати професійні завдання; компетентності з формування загальних та прикладних знань, умінь та навичок вирішувати професійні завдання; компетентності з формування умінь аналізувати, оцінювати та корегувати результати власної трудової діяльності.

Узагальнено наведений перелік професійно-спеціалізованих компетентностей можна представити як здатність тренера-викладача здійснювати *керівні впливи* в навчально-тренувальному процесі. У спортивній практиці до керівних впливів можна віднести необхідні за структурою вправи, певні варіації тривалості та різні рівні інтенсивності їх виконання, режим чергування серій вправ з відпочинком, кількість повторень, завдання дій у різних техніко-тактичних вправах.

Формування знань, умінь та навичок представлено процесом отримання та переробки інформації. Відповідний процес реалізується за певними правилами, так званими алгоритмами. Алгоритм – це послідовність розгортання процесів функціонування певної системи. Процес управління у системі концентрується в реалізації певного алгоритму функціонування системи. Отже, процес формування знань, умінь та навичок здійснювати керівні впливи тренером-викладачем можна представити певною системою. Вивчення категорій функціонування системи в різних умовах впливу на неї дає можливість розробити алгоритм формування знань з реалізації керівних впливів та змінювати її стан. Це така властивість, яка за допомогою ефективного управління через певний проміжок часу повинна привести до мети, переходячи з вихідного стану в необхідний.

У результаті алгоритмізованого формування здатності до практичного використання керівних впливів у процесі підготовки тренерів-викладачів відбувається накопичення у майбутніх фахівців інформації у вигляді моделей, які представлені їх структурою та функцією. Треба зазначити, що засвоєння інформації та її переробка представлені процесом трансформації одних моделей в інші шляхом порівняння з еталоном з пам'яті [6].

Сучасний процес підготовки тренерів-викладачів орієнтований переважно на формування і застосування в практичній діяльності інтуїтивних моделей реалізації керівних впливів у навчально-тренувальному процесі з виду спорту. Зазначений підхід не спроможний досягти своєї мети через відсутність досить точних меж факторів впливу у структурі реалізації професійно-спеціалізованих компетентностей.

Ми вважаємо, що технологічне забезпечення реалізації процесу підготовки тренерів-викладачів повинно передбачати оновлення методичних підходів до освітнього процесу, де головним аспектом повинні стати технології розвиваючого і проблемного навчання за рахунок побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистісної підготовки фахівця, яка заснована на використанні моделі конструювання практичних варіантів підготовки у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань. Моделювання, як дослідження процесів та об'єктів, повинно стати одним з головних методологічних принципів підготовки тренерів-викладачів.

Для правильного конструювання змісту практичних варіантів підготовки у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань необхідно знати співвідношення рівнів параметрів, які визначають стан системи натепер.

Ми вважаємо, що процес формування професійних компетентностей тренерів-викладачів повинен передбачати етапну реалізацію таких компонентів: *мотиваційно-пізнавального, когнітивного, операційно-діяльнісного, рефлексивно-оціночного*.

Когнітивний компонент є базовим у формуванні професійно-спеціалізованих компетентностей, адже він передбачає набуття теоретичних знань з використанням засобів та методів під час тренувальних занять з видів спорту та видів рухової активності, а також набуття спеціальних

знань з побудови тренувальних програм та модельних тренувальних завдань з видів спорту та видів рухової активності.

Для конструювання практичних варіантів когнітивного компонента у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань ми пропонуємо особливий підхід, який полягає у такому. На першому етапі виділяються системи головних ідей, законів, положень (інваріантів), які зберігають своє значення та зміст у всіх частинах явищ, фактів та в предметних галузях. Зазначена інваріативна частина формує так зване фундаментальне теоретичне ядро. На його основі конструюються предметні профільні компоненти, які орієнтовані на засвоєння професійно-спеціалізованих компетентностей і включають професійно-орієнтовані категорії навчального курсу. Зазначені компоненти характеризуються варіативністю і можуть піддаватись модифікаціям під час зміни в змісті та структурі професійної освіти. При цьому алгоритмізовані навчальні завдання повинні включати реальні ситуації з майбутньої професійної діяльності фахівців в аспекті практичного використання керівних впливів (блок ситуаційних завдань з біомеханічного аналізу рухів та техніки змагальних вправ; блок ситуаційних завдань з розробки та аналізу тренувальних програм розвитку та вдосконалення рухових здібностей; блок ситуаційних завдань з розробки та аналізу модельних комплексів вправ для підготовчої частини тренувального заняття; блок ситуаційних завдань з розробки та аналізу модельних тренувальних завдань для основної частини тренувального заняття; блок ситуаційних завдань з планування тренувального процесу та його аналізу; блок ситуаційних завдань з функціональної діагностики). Пропонований підхід дозволить здійснити системну відповідність і змістовну наступність курсу підготовки.

Таким чином, пропонується модель підготовки тренерів-викладачів з використанням методу конструювання практичних варіантів у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань дозволить якісно сформулювати спеціальні знання з побудови тренувальних програм та модельних тренувальних завдань з видів спорту та видів рухової активності. Крім того, у майбутніх тренерів-викладачів будуть сформовані типові моделі поведінки зі швидкого діагностування проблем під час реалізації моделі тренувального заняття з видів спорту та видів рухової активності та прийнятті корегувальних управлінських рішень.

Висновки. З'ясовано, що інтеграція та диференціації наукового знання зумовлюють необхідності поєднувати планування змісту підготовки тренерів-викладачів з обов'язковою орієнтацією на кінцеві результати навчання, на багатofункціональну діяльність фахівців, що є досить складною категорією під час реалізації наявної нині моделі звуженої скерованості навчання в аспекті вирішення завдань формування професійних компетентностей.

Встановлено, що за допомогою алгоритмізованого формування здатності до практичного використання керівних впливів у процесі підготовки тренерів-викладачів відбувається накопичення у майбутніх фахівців інформації у вигляді моделей. Засвоєння інформації та її переробка представлені процесом трансформації одних моделей в інші шляхом порівняння з еталоном з пам'яті.

Визначено, що процес підготовки тренерів-викладачів повинен передбачати оновлення методичних підходів до освітнього процесу, де головним аспектом повинні стати технології розвиваючого і проблемного навчання за рахунок побудови індивідуальної освітньої траєкторії особистісної підготовки фахівця, яка заснована на використанні моделі конструювання практичних варіантів підготовки у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань.

Встановлено, що когнітивний компонент є базовим у формуванні професійно-спеціалізованих компетентностей, адже він передбачає набуття теоретичних знань з використання засобів та методів під час тренувальних занять з видів спорту та видів рухової активності, а також набуття спеціальних знань з побудови тренувальних програм та модельних тренувальних завдань з видів спорту та видів рухової активності.

Обґрунтовано, що конструювання практичних варіантів когнітивного компонента у вигляді алгоритмізованих навчальних завдань має етапну структуру, де по чергово реалізуються інваріативний та варіативний компоненти. Пропонується модель підготовки тренерів-викладачів з використанням методу конструювання практичних варіантів підготовки дозволить якісно сформулювати спеціальні знання з побудови тренувальних програм та модельних тренувальних завдань з видів спорту та видів рухової активності.

Література:

1. Данилко М.Т. Сучасні уявлення про сутність і структуру діяльності тренера. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* : збірник наукових праць Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 2010. № 2 (10). С. 22–26.
2. Дутчак М. Сучасна концепція кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2020. Вип. 2. С. 124–129.
3. Горбенко О.В. Науково-методичне обґрунтування кадрової потреби сфери фізичної культури і спорту в Україні : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання та спорту : 24.00.02. Львів, 2002. 19 с.
4. Григоренко В.Г. Теоретичні та експериментальні засади інноваційного формування у студентів педагогічного університету позитивної групової мотивації до фахової підготовки. *Проблеми трудової і професійної підготовки* : науково-методичний збірник. Мін-во освіти і науки, молоді та спорту України, Слов'янський. держ. пед. ун-т. / відп. ред. і укл. В.В. Стещенко. Слов'янськ, 2012. Вип. 17, т. 1. С. 200–208.
5. Завальнюк О.В. Науково-методичне забезпечення професійної підготовки фахівців з фізичного виховання та спорту в системі післядипломної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*. Київ. 2014. Вип. 5 (48). С. 59–63.
6. Клопов Р.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту із застосуванням інформаційних технологій: теорія і практика : монографія. / Сисоєва С.О. (редактор). Запоріжжя : Вид-во Запорізького нац. ун-ту. 2010. 386 с.
7. Левків В.І. Тенденції розвитку системи професійної підготовки майбутніх тренерів-викладачів зі спортивних ігор у вищих навчальних закладах. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури: фізична культура і спорт* : збірник наукових праць. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. 2014. Вип. 3К (45). 14. С. 107–111.
8. Степанченко Н.І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Вінниця. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. Вінниця, 2017. 629 с.
9. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04. Київ, 2003. 46 с.
10. Шкрєбтій Ю.М. Система підвищення кваліфікації тренерів збірних команд з олімпійських видів спорту. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту* : збірник наукових праць. 2010. Харків, С. 29–35.

References:

1. Danylko, M.T. (2010). Suchasni uivlennia pro sutnist i strukturu diialnosti trenera [Modern ideas about the essence and structure of the coach's activity]. *Fizychnе vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi: zb. nauk. pr. Volyn. nats. un-tu im. Lesi Ukrainky*. Lutsk: Volyn. nats. un-t im. Lesi Ukrainky. 2 (10). P. 22–26 [in Ukrainian].
2. Dutchak, M. (2020). Suchasna kontseptsiia kadrovoho zabezpechennia sfery fizychnoi kultury i sportu v Ukraini [The modern concept of personnel support in the field of physical culture and sports in Ukraine]. *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia i sportu*, 2. P. 124–129 [in Ukrainian].
3. Horbenko, O.V. (2002). Naukovo-metodychne obgruntuvannia kadrovoi potreby sfery fizychnoi kultury i sportu v Ukraini [Scientific and methodological justification of personnel needs in the field of physical culture and sports in Ukraine]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Lviv, 19 p. [in Ukrainian].
4. Hryhorenko, V.H. (2012). Teoretychni ta eksperymentalni zasady innovatsiinoho formuvannia u studentiv pedahohichnoho universytetu pozytyvnoi hrupovoi motyvatsii do fakhovoi pidhotovky [Theoretical and experimental principles of innovative formation in students of a pedagogical university of positive group motivation for professional training]. (Steshenko, V.V. (Eds.). *Problemy trudovoi i profesiinnoi pidhotovky: nauk.-metod. zb.* Min-vo osvity i nauky, molodi ta sportu Ukrainy, Slovianskyi. derzh. ped. un-t, 17, Vols. 1. Sloviansk, pp. 200–208 [in Ukrainian].

5. Zavalniuk, O.V. (2014). Naukovo-metodychne zabezpechennia profesiinoi pidhotovky fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia ta sportu v systemi pisliadyplomnoi osvity [Scientific-methodical provision of professional training of specialists in physical education and sports in the postgraduate education system]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.P. Drahomanova. Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport)*, 5 (48). Kyiv. Pp. 59–63 [in Ukrainian].

6. Klopov, R.V. (2010). *Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia i sportu iz zastosuvanniam informatsiinykh tekhnolohii [Professional training of future specialists in physical education and sports with the use of information technologies]*. (Sysoieva, S.O. (Eds.). Zaporizhzhia: Vyd-vo Zaporizkoho nats. un-tu. 386 p. [in Ukrainian].

7. Levkiv, V.I. (2014). Tendentsii rozvytku systemy profesiinoi pidhotovky maibutnikh treneriv-vykladachiv zi sportyvnykh ihor u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Trends in the development of the system of professional training of future trainers-teachers of sports games in higher educational institutions]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M.P. Drahomanova. Serii 15. Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury: fizychna kultura i sport: zb. nauk. prats*, 3K (45) 14. Kyiv: Vyd-vo NPU imeni M.P. Drahomanova. Pp. 107–111 [in Ukrainian].

8. Stepanchenko, N.I. (2017). Systema profesiinoi pidhotovky maibutnikh uchyteliv fizychnoho vykhovannia u vyshchykh navchalnykh zakladakh [System of professional training of future teachers of physical education in higher educational institutions]. *Doctor's thesis*. Vinnyts. derzh. ped. un-t im. M. Kotsiubynskoho. Vinnytsia, 629 p. [in Ukrainian].

9. Sushchenko, L.P. (2003). Teoretyko-metodolohichni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv fizychnoho vykhovannia ta sportu u vyshchykh navchalnykh zakladakh [Theoretical and methodological principles of professional training of future specialists in physical education and sports in higher educational institutions]. *Extended abstract of Doctor's thesis*. Kyiv, 46 p. [in Ukrainian].

10. Shkrebti, Yu.M. (2010). Systema pidvyshchennia kvalifikatsii treneriv: zbirnykh komand z olimpiiskykh vydiv sportu [The system of improving the qualifications of coaches: national teams from Olympic sports]. *Pedahohika, psykholohiia ta medyko-biolohichni problemy fizychnoho vykhovannia i sportu: zb. nauk. prats*. Kharkiv. P. 29–35 [in Ukrainian].

Yermolenko Oleksandr

CONSTRUCTION OF PRACTICAL OPTIONS OF THE COGNITIVE COMPONENT OF THE PEDAGOGICAL MODEL OF THE TRAINING OF FUTURE TEACHER COACHES

*The article examines the scientific and methodological aspects of optimizing the process of professional training of trainers-teachers based on the use in the educational process of the method of constructing practical variants of the cognitive component of the pedagogical model of training specialists in the form of algorithmized educational tasks. The analysis of the works of scientists proves the absence of an effective model of building an educational trajectory for the training of teacher trainers in specialized educational institutions. During the training of trainers-teachers, one of the leading and independent subjects of knowledge acquisition should be systems of specific and logical methods of mental activity. Therefore, innovative methods and technologies for the formation of knowledge, abilities and skills play a special role in the learning process. **The purpose** of the work is the theoretical and methodological substantiation of the need to optimize the process of professional training of future trainers-teachers based on the application of the method of constructing practical variants of the cognitive component of the pedagogical model of training specialists in the form of algorithmized training tasks. **Research methods:** theoretical and methodological research of scientists, classification, theoretical modelling, clarification of cause and effect relationships, observation, methods of comparison, synthesis, analysis. **Discussion.** In the system of training a modern specialist, issues of integration and differentiation of scientific knowledge play a leading role. The specified processes are manifested in the need to combine the planning of the content of the training of trainers-teachers with a mandatory orientation to the final results of training, to the multifunctional activity of specialists, which is a rather difficult category during the implementation of the current model of a narrow focus of training in the aspect of solving the tasks of the formation*

of professional competencies. To construct practical variants of the cognitive component in the form of algorithmized learning tasks, we offer a special approach, which is concluded in the following. At the first stage, systems of main ideas, laws, provisions (invariants) are distinguished, which retain their meaning and content in all parts of phenomena, facts and subject areas. The specified invariant part forms the so-called fundamental theoretical core. Based on it, the subject-specific components are designed, which are focused on the assimilation of professional-specialized competencies and include professionally-oriented categories of the training course. The specified components are characterized by variability and may be subject to modifications during changes in the content and structure of professional education. At the same time, algorithmized educational tasks should include real situations from the future professional activity of specialists in the aspect of practical use of managerial influences.

Key words: *algorithm, cognitive component, competencies, construction, model, training, trainer-teacher.*